

Ion Antonescu: *O decizie istorică a Curții de Apel București* (2006) – (cap. X, pp. 287-328), *Un apel adresat regelui Mihai de România* (2008) de către cineastul Robert Horvath (cap. XI, pp. 329-333), ecourile mediatice, ale deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție a României de a respinge cererea de revizuire a Hotărârii nr. 17 / 17 iunie 1946 a “Tribunalului Poporului”, formulată de Șerban Alexianu, fiul lui Gheorghe Alexianu, fostul guvernator civil al Transnistriei între 1941-1944, împușcat în Valea Piersicilor de la Jilava, în seara zilei de 1 iunie 1946 (cap. XII, pp. 335-338), *Memorialistul Șerban Milcoveanu-cele trei însușiri la superlativ ale Mareșalului Ion Antonescu* (cap. XIII, p. 339). Concluziile monografiilor au fost formulate în cap. XIV: *Amploarea și consecințele trădării* (de la 23 august 1944!) – (pp. 341-348) și în cap. XV: *Cuvântul final al autorului* (pp. 349-350).

Sinteza este completată cu un *rezumat* în limba engleză (pp. 351-356), cu *bibliografia selectivă* a temei (333 de cărți despre Mareșalul Ion Antonescu) – (pp. 357-377), cu 60 de ilustrații și anexe (pp. 380-479). Lucrarea nu conține însă un indice atât de necesar pentru orientarea rapidă a cititorului în cele 479 pagini ale cărții. Monografie remarcabilă a *antonescologiei*, elaborată cu acribie, răbdare și înțelegere de către cel mai valoros biograf în viață al Mareșalului, prof. Gheorghe Buzatu, la nivelul informațional și interpretativ al anului 2009, merită să fie citită de fiecare român, să se afle în biblioteca cât mai multor conaționali, pentru ca faptele și moartea martirică ale lui Ion Antonescu, “soldat român, fără de mormânt” (conform caracterizării atotcuprinzătoare a marelui poet Adrian Paunescu), să nu fi fost în zadar!

—► Paolo Cammarosano, *Ghid pentru studiul istoriei medievale*, traducere de Radu Gâdei, Editura BIC ALL, București, 2007, 186 p.

Editura BIC ALL a inițiat seria de traduceri *ALL Ghid pentru studiul istoriei*, publicând patru lucrări pentru introducerea în cercetarea istoriei medievale, moderne, contemporane și a relațiilor internaționale, elaborate de reputați istorici italieni. Anterior amintita serie științifico-didactică, preluată de BIC ALL de la Editura Gius. Laterza&Figli, Roma-Bari, întocmită de universitari peninsulari, își propune să ofere persoanelor interesate de studiul istoriei universale (elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, cercetători etc.) cele mai recente date și abordări privind stadiul actual al cercetărilor în domeniu. Proiectate ca instrumente concrete, practice, de lucru, *ghidurile* cuprind un inventar analitic al problemelor specifice fiecărei epoci cercetate: *izvoarele istorice* cunoscute și utilizate, cu ediții critice recente ale acestora; *istoriografia* problematicii, concepte, periodizări și teme de cercetare; *activitatea* istoricilor și *producțiile* lor istoriografice tematice; *bibliografie selectivă* la fiecare capitol / la sfârșitul cărții; *index* antroponimic.

Primul volum al seriei, *Ghid pentru studiul istoriei medievale*, de Paolo Cammarosano, traducere de Radu Gâdei, București, 2007, 186 p., este un veritabil *vade mecum* în problemele evului mediu european, publicat în ediția originală în 2004. Autorul, profesor de istorie medievală la Universitatea din Trieste, a prezentat la începutul volumului „ideea de ev mediu”, o convenție metodologică a istoricilor, și evoluția studiului acelei epoci între secolele XVII-XX (pp. 3-52). În acea perioadă, concepția despre amintita epocă istorică a evoluat de la „impulsul de a privi Evul Mediu atât în optica, de origine renescentistă, a crizei unei civilizații antice „clasice”, cât și în optica frecventă în secolele XVIII-XIX, a unui chinuitor și trudnic preludiu al civilizației moderne” (p. 36). *Periodizarea* și problematica evului mediu sunt analizate în cap. 2, în care prof. P. Cammarosano a prezentat *spații și populații medievale* (pp. 53-59), *religia creștină și puterea politică* (pp. 60-71), *evoluția economică și clasele sociale* implicate (pp. 72-82), *structurile guvernării civile* centrale și locale (pp. 82-87), *structurile culturii* (pp. 87-93), *bibliografie* tematică comentată (pp. 93-106). Atenția cuvenită s-a acordat, în cap. 3, *izvoarelor istorice medievale*, autorul prezentând inițial generalități, elaficări și dimensiunea temporală a izvoarelor istorice (pp. 107-116), completând ulterior cu forme de scriere și materiale specifice ale surselor istorice feudale (pp. 116-133). Universitarul italian a avertizat că „nu trebuie să exagerăm în efortul de a învinge tăcerea izvoarelor prin construcții de ipoteze și analogii. Tăcerile trecutului trebuie acceptate și respectate. Oricum, materialul care s-a păstrat până în zilele noastre este suficient ca să ne umplem ziua de studiu” (p. 133). *Bibliografia* tematică comentată (pp. 134-146) completează informațiile capitolului. *Activitatea* istoricilor și rezultatele lor istoriografice sunt prezentate în cap. 4: lucrări de sinteză (pp. 147-159), abordări regionale și reinterpretări (pp. 159-164), evoluții culturale și transformări religioase (pp. 164-181). Un *index* (doar !) antroponimic permite o incompletă orientare în volum.

—► Roberto Bizzocchi, *Ghid pentru studiul istoriei moderne*, tradus de Radu Gâdei, Editura BIC ALL, București, 2007, 183 p.

Următorul volum al seriei, *Ghid pentru studiul istoriei moderne*, elaborat de Roberto Bizzocchi, tradus de Radu Gâdei, București, 2007, 183 p., apărut în ediție italiană în 2002, este structurat după același tipar al colecției tematice. În primul capitol, autorul a analizat *conceptele* de „istorie modernă / epocă

modernă”, periodizarea acestora și problemele ridicate de cercetarea amintitei perioade din istoria omenirii ori de operarea științifico-didactică cu acele concepte. Astfel, concepția sau teoria clasică despre delimitarea și periodizarea „epocii moderne”, specifică secolului XIX, a fost înlocuită ulterior cu o nouă abordare, fundamentată pe aspecte economice, sociale, politice, antropologice, culturale, de modernizare (secolul XX). R. Bizzocchi încadrează epoca modernă în apusul Europei, cu ecouri și influențe extra-europene, în perioada 1492 / 1500-1815 / 1850 (pp. 3-34). Marele probleme ale epocii / istoriei moderne sunt analizate de autor în cap. 2: *Creștinătatea occidentală divizată de urmările Reformei religioase și manifestările libertății religioase* (pp. 35-43); *Europa și lumea extra-europeană* (marile descoperiri geografice, formarea imperiilor coloniale, rivalități mondiale pentru putere, teritorii, sclavi, materii prime, metale prețioase, piețe comerciale, locuri militaro-strategice etc. – pp. 44-51); *civilizație europeană și barbarie extra-europeană* (pp. 52-61); *statul modern* și relațiile sale cu birocrăția, nobilimea, burghezia, modernizarea societății (pp. 62-68); *Iluminismul și modernitatea*, secolele XVII-XVIII (pp. 68-75); *individul și familia* în societatea modernă (pp. 76-83). Cercetarea istorică a epocii moderne nu se poate realiza fără analiza și interpretarea tuturor categoriilor de *izvoare istorice*, publice și particulare, de la documentare la medalistice (pp. 85-123). Pentru a ilustra *producția istoriografică* a cercetătorilor epocii moderne, R. Bizzocchi a prezentat 10 „studii de caz” reprezentative pentru 10 teme fundamentale de analiză a amintitei perioade, enumerate succesiv în cap. 1-3 ale *Ghidului* (pp. 125-179). Volumul a fost completat cu un concis *index* antroponimic (pp. 181-183).

—► Vittorio Vidotto, *Ghid pentru studii istoriei contemporane*, traducere de Radu Gâdei, Editura BIC ALL, București, 2007, 185 p.

Al treilea volum al seriei, *Ghid pentru studii istoriei contemporane*, alcătuit de Vittorio Vidotto, traducere de Radu Gâdei, București, 2007, 185 p., editat la Roma-Bari în 2004, respectă structural tiparul colecției tematice, fiind conceput tot în 4 capitole. Prima diviziune prezintă *concepte, periodizări, tipologii* specifice istoriei / epocii contemporane. Aceasta din urmă „este istoria prezentului, a lumii care ne înconjoară, a evenimentelor abia încheiate și care produc efecte și astăzi” (p. 3). Periodizarea „politică” generală a epocii contemporane: din 1815 până astăzi, cu delimitări cronologice interne decenale, specifice unui anumit fapt sau fenomen istoric reprezentativ. În cadrul epocii contemporane, autorul a individualizat mai multe „istorii”, „claviaturi” sau domenii de manifestare: politică, economică, socială, culturală, militară, religioasă, a feminismului etc., abordate cu instrumentarul istoriografic necesar, adecvat (pp. 4-40). Marile probleme ale istoriei / epocii contemporane, analizate de V. Vidotto, sunt: *revoluțiile politice* (1789-1849)–(pp. 41-47); *de la statul de drept la statul social* (pp. 47-52); *idei politice, ideologii, fundamentalisme* (pp. 52-59); *revoluție industrială, dezvoltare economică, mediu natural* (pp. 59-66); *pături și clase sociale, societăți de masă* (pp. 66-73); *căile comparației și contabilitatea morală a secolului XX* (pp. 74-81). *Studierea* epocii contemporane și *izvoarele istorice* ale acesteia sunt indispensabil corelate între ele și prezentate de universitarul din Roma în cap. 3 (pp. 83-109): criterii de realizare și clasificări tematice, izvoarele istorice studiate de istoricul contemporanist, izvoare istorice orale și istoria orală, izvoarele istorice literare la confluența dintre istorie și literatură. *Finalitățile istoriografice paradigmatiche* ale unor istorici contemporaniști au fost reunite și comentate în cap. 4: nouă sinteze despre nouă probleme majore ale lumii contemporane (pp. 111-158). O *bibliografie* selectivă completează referințele istoriografice din acest *Ghid* (pp. 159-179). Volumul este întregit cu deja obișnuitul *index* antroponimic (pp. 181-185).

—► Ennio Di Nolfo, *Introducere în istoria relațiilor internaționale*, traducere de Radu Gâdei, Editura ALL, București, 2007, 182 p.

Cele trei *ghiduri* metodologice prezentate sumar în paragrafele anterioare sunt completate cu al patrulea, *Introducere în istoria relațiilor internaționale*, realizat de universitarul italian padovan Ennio Di Nolfo, Editura ALL, București, 2007, 182 p., traducere de Radu Gâdei. Autorul, un nume de referință în domeniul istoriografic precizat, prezintă sintetic diferite tipologii de relații internaționale, generate de factori obiectivi și subiectivi, contexte și principii politico-diplomatice în care acestea s-au materializat. Abordarea prof. E. Di Nolfo oferă o viziune generală asupra istoriei relațiilor internaționale, din antichitate până în prezent, conexiuni caracteristice epocilor istorice succesive și nivelului dezvoltării multidirecționale, complexe, a societății umane. Cartea este structurată în patru părți. În *prima*, autorul analizează evoluția generală a relațiilor internaționale, insistând asupra originilor, surselor istorice, metodelor aplicative utilizate, rezultatelor concrete înregistrate. În partea a *doua*, prof. E. Di Nolfo prezintă stadiile evolutive ale relațiilor diplomatice-militare internaționale de-a lungul timpului: „politica de putere”, politica echilibrului de forțe / tabere aliate, internaționalismul utopic, *Realpolitik*, *Ostpolitik*, bipolarismul mondial, politica „războiului rece”, politica decolonizării, monopolarismul mondial, prevenirea și combaterea terorismului